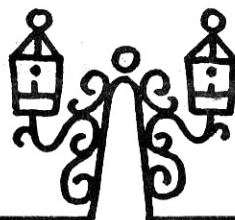

□ **Otsikko** on provokatoorinen, mutta kun taas tutkiskelin Oulun vuonna 1898 painettua telefooniluetteloa, en juuri muuhunkaan tulokseen voinut tulla, kuin että... Telefooni ja telegrafi (lennätin) löytyi vain ruotsiksi, "Susiteetti" samoin, Seurahuoneesta ei jälkeäkään. Vain ruotsiksi oli Packhuset, ruotsiksi vain Hushållnings-sällskapet eli Talousseura, joten kielitaitoisiksi on jo silloin oletettu myös ympäristön maanviljelijät.

□ **Huvittaviin** huomioihin kuuluu kai sekin, että niin posti kuin poliisikin on vain **suomeksi**, niin "pääpoliisi" kuin Toppilankin eli ainoastaan: Sunds polisen (Leppämäki)! Kirkontorni on sentään myös suomeksi. Sinne oli puhelin, koska siellä valvoi palovahti, joka hälytytti palokunnan, joka sentään on suomeksikin. Olikohan juuri tuohon aikaan "Heleperi", josta taas oululainen hyvän yön toivotus: "Heleperin haltuun!"

□ **Lääkäreitä** Oululla ei näytä olleen, mutta muutama Läkare kylläkin, näin asianomaisten nimien perässä, sulkeissa, "Porista" eli Borgista

Panu

Uleåborg 1898

alkaen. J. Kempainen ja O. Nikkinen ovat räätäleitä, mutta K.H. Dahlström skräddare, Flydström skomakare, E. Grönholm korfmakare, J.E. Lähtevänoja bagare, Conr. Bergström trädgårdsmästare, G.A. Grönlund — stufvare.

□ **Stufvare**, siinäpä "tenkappoo"! Vanha sanakirja tietää sen lastin latojaksi, vaikka itse verbi = latoa pani ensin luulemaan kirjapainon latojaksi. Uusi sanakirja ilman "ähvää" tietäkin sitten jo puhua (laivan)jahtaajasta. Ei pidä sotkea "tuuninkiin" eikä "stuuninkiin": minulle lapsuudesta

tuttu liha- tai makkarastuuninki (stuva = muhentaa).

Jopa aikaisemmin mainitsemani vuosisadanvaihteen kuulut kultacepätkin on merkitty vain guldsmed, liekö sitten omasta aloitteestaan. A. Laine on sentään levyseppä ja A. Stenius forman, ajuri, isoin kirjaimin kylläkin molemmat tituleeraukset. Myönnän näkevänä sanan forman ensimmäisen kerran ja tarvitsen siihen sanakirjan, jonka (sen vanhan) mukaan se on kuormaajuri, juuri näin kirjoitettuna. Ja minä kun luulin "vossikaksi"!

Yleensä puhelinluetteloon merkityillä ei ole titteliä eikä ammattia, yhtä vähän kuin oikeastaan nykyisinkään. 100 vuotta sitten ihmiset tiesivät kuka ja mikä mikin ja kukin oli, mutta tänä päivänä pidän erittäin pahana virheenä ja huonona tapana sitä, että tuhansista puh.luettelon nimistä puuttuu titteli, ammatti. Jollen muista etunimeä ja mieluummin myös vaimon (mikä valitettavasti yhä useammin unohdetaan, paitsi oman), niin hae sitten oikea Heikkinen tai Virtanen.

Jos ammatittomuus (!) on olevinaan vaatimattomuutta, niin on se toisesta väärää vaatimattomuutta, pelkkää ihmisten kiusaamista.

Mitä muuten 90 vuoden takaisen puhelinkeskuksen eli sentraalin palvelumahdollisuuksiin tulee, niin silloin oli kyllä yhdentekevää, osasiko telefuneraaja ruotsia vai ei ja tiesikö tavoittelemansa henkilön ammatin, sillä sentraali tiesi, tiesipä useimmiten senkin, missä asianomainen oli, jos ei kotona. Meille toimittajille puh.keskukset olivat painon-sa arvoisia ystäviä.